

Zrozumieć autyzm

Praktyczny poradnik skutecznej pracy z dzieckiem z ASD

Powszechna wiedza czym jest spektrum autyzmu, mimo licznych ogólnoswiatowych akcji, jest wciąż niewystarczająca. Inicjatywy mające na celu zwrócenie uwagi na potrzeby osób ze spektrum autyzmu są niezwykle istotne, bo pozwalają dostrzec i docenić potencjał, jaki tkwi w tych osobach. Światowy Dzień Świadomości Autyzmu i trwające przez cały kwiecień kampanie, to znakomita okazja, by dostarczyć społeczeństwu rzetelnej wiedzy na temat spektrum autyzmu

W trakcie rozmów na temat autyzmu zauważam, że często postrzegany jest on stereotypowo. Ważne jest, szczególnie w środowisku szkolnym, by posługiwać się wiedzą zgodną z aktualnym dorobkiem nauki na temat tego zaburzenia i ją upowszechniać. Dzięki temu będziemy w stanie skutecznie pomóc uczniom ze spektrum autyzmu i ich rodzinom.

Bardzo dobra znajomość dokumentacji

Technika niewyważania otwartych drzwi, czyli wnikliwe zapoznanie się ze specjalistyczną dokumentacją dotyczącą autystycznego dziecka to kluczowy element pomocy. Dzięki niemu można poznać zaburzone funkcje u dziecka, ukierunkować i wdrożyć działania psychologiczno-pedagogiczne. Jest to niejednokrotnie lekceważona, a przecież ważna i cenna skarbnica podstawowej wiedzy o dziecku.

Współpraca z rodzicami

Stalą częścią pracy nauczyciela, często traktowaną jako zło konieczne, jest współpraca z rodzicami uczniów. Należy pamiętać, że mogą oni stać się skarbnicą wiedzy o uczniu. Najczęściej to właśnie rodzice autystyków wiedzą o autyzmie najwięcej, są specjalistami w tej dziedzinie. Mogą z powodzeniem podpowiedzieć, co zaskakującego może się przydarzyć w czasie pracy z wymagającym podopiecznym, jak na niego wpłynąć i spowodować, że będziemy mieć narzędzia w postaci sprawdzonych zachowań lub działań. Rozmawiajmy z rodzicami!

Michał

Dziecko dobrze radzące sobie w czasie pracy na lekcjach. Jakakolwiek zmiana w jego funkcjonowaniu (również w domu) powoduje ogromne frustracje, które są ukryte i aktywują się przy drobnostkach (np. prośbie o pracę w czasie lekcji). Dziecko reaguje długotrwałym milczeniem lub też próbą samowolnego opuszczenia klasy.

Ola

Dziewczynka bardzo pogodna, spokojna. Charakteryzuje ją umiejętność kaligrafii na poziomie przewyższającym niejednego dorosłego. Jej pismo jest równe, bardzo foremne. Czyta na poziomie porównywalnym z resztą klasy. W oczywistych dla innych momentach (np. poznawanie nowych treści) Ola chichocze i bardzo trudno jest jej powrócić do skupienia uwagi.

Edukowanie, wyjaśnianie

Niezwykle ważne jest wprowadzanie uczniów w tematykę autyzmu. Doskonale sprawdzą się godziny wychowawcze, na których autyzm może być omawiany w kontekście tolerancji dla odmienności. Skutecznym sposobem osvajania społeczności szkolnej z tematem jest też organizowanie szkolnych dni świadomości autyzmu.

Bartek

Niezwykle kontaktowy, rozmowny chłopiec, dusza towarzystwa, przewodnik w grach sportowych. Bardzo sprawny pod względem matematycznym. Gdy zajęcia, w którym uczestniczy nie jest wystarczająco dynamiczne, szybko się zniechęca.

Walka ze stereotypami

Wciąż jeszcze można się spotkać z funkcjonującym w świadomości społecznej wyobrażeniem dziecka z ASD jako odludka, kogoś, kto mało mówi, nie potrafi patrzeć w oczy i stroni od jakichkolwiek kontaktów z innymi. Oczywiście może się zdarzyć, że te cechy będą dominujące. Jednak pamiętajmy, że mamy do czynienia z zagadnieniem określanym jako spektrum, więc skala, intensywność i różnorodność zachowań jest ogromna. Każde dziecko powinno być traktowane indywidualnie – jest to podstawa pracy z autystykami. Pamiętajmy, że osoby ze spektrum autyzmu, podobnie jak ludzie neurotypowi, mają swoje mocne i słabe strony.

Kuba

Chłopiec ze świetnie rozwiniętym poczuciem humoru. Potrafi być bardzo radosny. Nierówny pod względem umiejętności – treści opanowane jednego dnia, bywają dla niego kompletnie niezrozumiałe innego dnia.

Samokształcenie

Nauczyciel, chcąc jak najskuteczniej pomóc uczniom z ASD, powinien nieustannie się rozwijać. Bezcennym źródłem wiedzy o autyzmie, ale też miejscem wymiany doświadczeń są różnego rodzaju szkolenia. Ważne, by zdobytą wiedzę wykorzystywać w codziennej pracy.

I najważniejsze: doceniemy jakości, które wnoszą do naszego życia szkolnego uczniowie ze spektrum autyzmu!

Paulina Dywańska

nauczyciel wspomagający
Szkoła Podstawowa nr 4 w Grodzisku Mazowieckim

nauczyciel mianowany, polonistka, nauczyciel wspomagający, posiada uprawnienia do prowadzenia gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej